

DATOS IDENTIFICATIVOS

Xénero e Educación

Materia	Xénero e Educación			
Código	O05M138V01109			
Titulación	Máster Universitario en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Didácticas especiais Dpto. Externo			
Coordinador/a	Valcarce Fernández, Margarita			
Profesorado	Fernández Villarino, María de los Ángeles Rodríguez Castro, Yolanda Valcarce Fernández, Margarita			
Correo-e	mvalcarce@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura propónse mostrar a transversalidade do xénero na educación, nas súas diferentes vertentes e opcións deportivas, académicas e profesionais.			

Competencias de titulación

Código			
A1	Comprender os principios básicos dos grandes ámbitos da diversidade dende unha perspectiva multidisciplinar, sendo capaz de describir e comparar as diferentes correntes teóricas dominantes en cada ámbito da diversidade dende unha perspectiva multidisciplinar		
A2	Adquirir habilidades básicas de deseño, aplicación e avaliación de propostas de intervención dirixidas a traballar coa diversidade, valorando especialmente as aportacións innovadoras		
A3	Ser capaz de analizar prácticas profesionais relacionadas co tratamento da diversidade, detectando puntos fortes e débiles, con especial énfase nas de carácter innovador		
A7	Identificar os servizos de apoio escolares e socio-comunitarios que poden ser de utilidade no ámbito da diversidade		
A9	Comprender, analizar e valorar as dimensións éticas e políticas implícitas nos procesos educativos formais e non formais en contextos de diversidade		
A10	Relacionar os contidos do mestrado coa experiencia persoal e con situacións educativas reais, mediante a utilización de narracións autobiográficas		
A11	Coñecer e aplicar procesos de toma de decisións relacionadas co tratamento da diversidade. Ser capaz de discernir as ideas nas que se fundamentan esas decisións, anticipando tamén os seus efectos		
B1	Utilizar as novas tecnoloxías en diferentes contextos: formativos, de investigación, de aplicación profesional, para difundir e compartir ideas, etc.		
B3	Adquirir condutas de respecto e de axuda. Ser sensibles a todo tipo de diversidade		
B4	Adquirir as habilidades básicas para o debate e a exposición de ideas fundamentadas		

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer e valorar o proceso de incorporación das mulleres á educación, a formación, o emprego e o deporte.	A1 A9	B3
Valorar de forma crítica os modelos educativos diferenciados de mulleres e homes.	A3 A10	

Coñecer a realidade deportiva feminina	A11	B4
Identificar os recursos dispoñibles para afrontar a aprendizaxe da educación física en igualdade	A7	
Avaliar programas educativos-deportivos e habilidades para utilizar procedementos de avaliación que melloren a aprendizaxe desde a perspectiva de xénero	A2	
Exercer a función orientadora nos distintos contextos profesionais, educativos e laborais, con perspectiva de xénero.	A3	
Manexar estratexias de asesoramento en materia de xénero para o profesorado, outros profesionais de axuda, as familias, a sociedade e as organizacións	A2	B1
Seleccionar recursos e instrumentos para a intervención orientadora e formativa con perspectiva de xénero en contextos formais, non formais e informais.	A2	B1

Contidos

Tema

1.- Abordaxe conceptual e teórico dos estereotipos de xénero e o sexismo.	1.1.-Conceptos chave relacionados coa igualdade de oportunidades 1.2.-Os Estereotipos de xénero: evolución, modelos e tipos (estereotipos descritivos e prescriptivos). 1.3.-O Sexismo Ambivalente: a evolución do sexismo hostil (tradicional) ao sexismo benevolente (moderno). 1.4.-Da separación dos sexos á Coeducación: análise da realidade actual no sistema educativo
2.- A Orientación profesional e laboral con perspectiva de xénero.	2.1.- A segregación horizontal e vertical no mercado laboral. 2.2.- Sentido e significación sociosimbólica de homes e mulleres no sistema produtivo. A construción da identidade profesional. 2.3.- A acción orientadora con perspectiva de xénero na formación e o emprego. A decisión vocacional sen rumbos e prexuízos. 2.4.- Recursos para a formación e a orientación con perspectiva de xénero.
3.- A diversidade na práctica deportiva en función do xénero. Estratexias e programas de intervención no ámbito escolar	3.1.- Análise da práctica deportiva feminina. Visión desde a realidade social. 3.2.- Estratexias e programas de intervención desde a educación formal na aula de educación física. 3.3.- Estratexias e programas de intervención desde as experiencias en formación de profesores de educación física.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	9	7.5	16.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	23	33
Titoría en grupo	4	0	4
Traballos tutelados	0	28	28
Outros	5	0	5
Estudo de casos/análises de situacións	3	0	3
Actividades introdutorias	3	0	3
Cartafol/dossier	0	15	15
Outras	0	5	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte das profesoras dos temas obxecto da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividades na que o alumnado analiza e/ou resolve situacións ou problemas tomados da realidade educativa, orientadora e laboral, relacionados coa materia
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén coas profesoras individual ou en grupo para recibir asesoramento ou orientación nas actividades programadas na materia.
Traballos tutelados	Documentos propostos polas profesoras e elaborados polo alumnado acerca de aspectos teórico/prácticos da materia, de extensión limitada.
Outros	Realización de distintas WebQuest nos laboratorios de Informática.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise de situacións reais, autobiográficas ou non, así como simuladas, nas que se observen condutas sexistas.
Actividades introdutorias	Actividades destinadas a coñecer ao alumnado, presentar a materia e dar pautas xerais para a realización de actividades de aprendizaxe e traballos tutelados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención ao alumnado realizarase a través de diversas vías: por correo electrónico, na propia aula e a través da plataforma da Universidade. As e os estudantes tamén poderán usar as horas de tutoría que comunique o profesorado no seu despacho.
Traballos tutelados	A atención ao alumnado realizarase a través de diversas vías: por correo electrónico, na propia aula e a través da plataforma da Universidade. As e os estudantes tamén poderán usar as horas de tutoría que comunique o profesorado no seu despacho.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de actividades na aula	40
Traballos tutelados	Realización de traballos	40
Cartafol/dossier	Cartafol con actividades realizadas, materiais de interese localizados, etc.	10
Outras	Actividade de módulo	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que por diversas circunstancias xustificadas documentalmente, non alcance o 80% da asistencia correspondente ás actividades de aula deberá realizar as seguintes actividades:

Lectura e análise dos documentos propostos polas profesoras acerca da temática da materia. Poderá alcanzar ata 3 puntos

Resolución das actividades desenvolvidas en clase. Poderá alcanzar ata 3 puntos

Realización dun traballo conxunto da materia, titorizado, que proporán as profesoras da materia. Poderá alcanzar ata 4 puntos

As actividades non superadas na 1ª convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Bibliografía. Fontes de información

Eagly, A. H., & Mladinic, A., **Gender stereotypes and attitudes toward women and men.**, Personality and Social Psychology Bulletin, 15, 543-558.,

Bem, S., **Gender schema theory: A cognitive account of sex typing**, Psychological Review, 88, (4) 354-364,

Eastwick, P. W., Eagly, A. H., Glick, P., Johannesen-Schmidt, Fiske, S., Blum, A.M.B., Eckes, T., Hu, **Is traditional gender ideology associated with sex-typed mate preferences? A test in nine nations.**, Sex Roles, 1, 1-11,

Glick, P. & Fiske, S. T., **The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism.**, Journal of Personality and Social Psychology, 70, 491-512,

Lameiras Fernández, M., Rodríguez Castro, Y., Calado Otero, M., Foltz & Carrera Fernández; M., **Expressive-Instrumental traits and sexist attitudes among Spanish university professors**, Social Indicators Research, 80, 583-599,

Lameiras, M., Rodríguez Castro, Y. & González Lorenzo, M., **Evolution of Hostile Sexism and Benevolent Sexism in a Spanish Sample**, Social Indicators Research, 66, 197-211,

Rodríguez Castro, Y., Lameiras Fernández, M., Carrera Fernández, M.V. & Failde, J.M., **Aproximación conceptual al sexismo ambivalente: Estado de la cuestión**, SUMMA Psicológica, 6 (2), 131-142,

Rodríguez Castro, Y., Lameiras Fernández, M., Magalhaes, M.J. & Carrera, M.V., **Los rasgos expresivos e instrumentales de la comunidad educativa española: Estudiantes, padres/madres y docentes**, Summa Psicológica UST, 2,

Spence, J. T. & Buckner, C., **Instrumental and expressive traits, trait stereotypes, and sexist attitudes**, Psychology of Women Quarterly, 24, 44-62,

Swim, J. K., Aikin, W.S., Hall, W. S. & Hunter, B. A., **Sexism, and Racism: Old-fashioned and Modern Prejudices**, Journal of Personality and Social Psychology, 68, 2, 199-214,

Tomé, A. & Rambla, X., **Contra el sexismo. Coeducación y democracia en la escuela**, Barcelona: Síntesis,

Tougas, F., Brown, A. M., Beaton & Joly, S. (1995), **Neosexism: Plus Ça Change, Plus C'est Pareil**, Journal of Personality and Social Psychology, 21, 842-849,

García, M.F., **Educación y orientación para la igualdad en razón del género, perspectiva teórica y propuestas de actuación**, Madrid: UNED,

Santos Guerra, M. A. (Coord.), **Perspectiva de género en la organización escolar**, Barcelona: Grao,

Jato, E. y Méndez, M.J. (Coords), **Elixir o futuro sen prexuízos**, Santiago de Compostela: Tórculo Artes Gráficas, S.L.,

Bandura, A., **Auto-efficacité. Le sentiment d'efficacité personnelle**, Paris: De Boeck.,

Berroeta, B., **Si no sabes a dónde vas... acabarás en otro lugar**, En M. S. Alcalá et al. Hacia una orientación profesional no sexista. Pamplona: Gobierno de Navarra, 5,

Coscojuela, R. e Subías, R., **¿Hombres dirigentes y mujeres ejecutoras?**, Cuadernos de Pedagogía, 211, 65-67,

Echezarreta, P. et al., **Programa coeducativo de orientación académico profesional para la educación secundaria.**, Vitoria: Servicio Central del Gobierno Vasco,

Espín, J; Rodríguez Moreno, M. L; Donoso, T. et al., **Análisis de recursos educativos desde la perspectiva no sexista**, Barcelona: Laertes,

Ferrer, M.P. e Sánchez, I., **Toma de decisión vocacional no sesgada por razón de sexo**, Madrid: CIDE,

Méndez, M.J., **Condicionantes de xénero e clase social na elección académicoprofesional no ensino secundario**, Inédito,

Jato, E. y Valcarce, M., **A/o axente de igualdade de oportunidades: ámbitos de actuación e competencias profesionais**, en Jato, E. e Iglesias, L. Xénero e Educación Social,(79-97), Santiago de Compostela: Edicións Laio,

Valcarce, M., **Xénero e traballo asalariado**, en Cid, X. M. Repensar a educación e a sociedade: realidades e desafíos (81-93), Vigo: Servicio de P,

Jato, E., Valcarce, M. y Diz, J, **Elementos para a elaboración do perfil profesional de especialistas na área de igualdade de oportunidades para as mulleres**, En Geraldés, C. y Otras (2003): Integração das políticas e sistemas de educación e formación-perspecti,

Jato, E., Méndez, M.J., Iglesias, L. (Coords) e Diz, J., Valcarce, M., Fernández, X.R., Rodríguez,, **Xénero e igualdade de oportunidades. Materiais para a formación**, Santiago de Compostela: Tórculo Artes Gráficas,

Valcarce, M. y Otras, **Guía de Buenas prácticas en Género. (Proyecto piloto Leonardo Da Vinci)**, Fundación Comarcal Valdeorras.,

López, V.M., Monjas, R. y Pérez, D., **Buscando alternativas a la forma de entender y practicar la educación física escolar**, Barcelona: Inde,

Pillado, N., Fernández, M.A., Mirás, A., Toja, B., Roca, M., Alvareñas, M. López, S. y Rodríguez, P., **Memoria de una investigación-acción: atención a la diversidad en el aula desde el trabajo en grupo**, En M.A. González Valeiro, J.A. Sánchez Molina y A. Areces Gayo (eds), Actas del IV Congreso de la As,

Prat, M. y Soler, S., **Actitudes, valores y normas en la educación física.**, Barcelona: Inde,

Ruíz, J.V., **Pedagogía de los valores en educación física**, Madrid: CCS,

Wandzilack, T.H., **Values development through physical education and athletics.**, Quest, 37, 176-185,

Recomendacións

Outros comentarios

Con independencia de la situación particular de cada alumna/alumno, se recomienda la asistencia a las clases, con el fin de interactuar con las profesoras y realizar las actividades de aprendizaje en grupo.

Se recomienda igualmente resolver las dudas con tiempo suficiente para cumplir los plazos de entrega de los trabajos o actividades propuestos para la evaluación.